

ПІДХОДИ ВОІВ СТОСОВНО ОХОРОНИ ОФІЦІЙНИХ НАЗВ ДЕРЖАВ І ВНЕСЕННЯ ЇХ ДО ПОЗНАЧЕНЬ

Володимир Сенчук,
*аспірант кафедри інтелектуальної власності
Київського національного університету імені Тараса
Шевченка*

У статті висвітлюються правові засади охорони офіційних назв держав і внесення їх до позначень з позицій національного законодавства, міжнародних стандартів та підходів ВОІВ. Досліджується діяльність Постійного комітету із законодавства в області товарних знаків, промислових зразків та географічних зазначень щодо розгляду цього питання та вироблення спільних підходів стосовно охорони назв держав та включення їх до позначень. Підтримується ідея, що механізм охорони назв держав має бути закріплений на рівні міжнародних стандартів і реалізований у національних законодавствах держав-членів ВОІВ.

Ключові слова: ВОІВ, охорона назв держав, позначення, торговельний знак

Уже близько 40 років на міжнародному рівні низька держав, особливо невеликих або тих, які розвиваються, періодично висловлюють занепокоєння щодо відсутності розроблених єдиних принципів чи стандартів щодо офіційної охорони назв держав, зокрема з позицій внесення їх до позначень. Закладені на сьогодні засади охорони в Паризькій конвенції про охорону промислової власності розглядають як такі, що не відповідають викликам сучасності. Періодично на різних рівнях обговорюється питання щодо розширення сфери застосування ст. 6ter Паризької конвенції для охорони назв держав шляхом включення таких назв до спеціальної категорії позначень, які охороняються. Адже допоки до цієї категорії належать герби, прапори, інші державні емблеми, офіційні знаки та клейма, що мають охоронятись або визнаватися недійсними як товарні знаки [1]. Донині всі намагання як на рівні Паризької асамблеї,

так і на рівні ВОІВ лишаються безрезультатними. Водночас про роль цього питання для ВОІВ свідчить те, що до нього періодично повертаються вже протягом більш як десятиліття. В останній річній доповіді Генерального директора Асамблеям ВОІВ 2017 р. [2, 23] у частині опису діяльності Постійного комітету із законодавства в області товарних знаків, промислових зразків та географічних зазначень вкотре звертається увага на те, що в Комітеті активно обговорюється питання охорони назв держав.

Варто також зазначити, що, на відміну від багатьох інших питань, як підіймаються практиками та представниками юридичної науки щодо розгляду проблематики засобів індивідуалізації, у вітчизняних наукових розробках питання використання офіційних назв держав у торговельних марках не отримали належного розкриття. Якщо переглянути роботи представників правової науки, котрі торкалися сфери інтелектуальної

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

власності, зокрема й засобів індивідуалізації, зокрема Т. Демченко, А. Кодинця, О. Кохановської, В. Крижної, Н. Кузнецової, В. Луця, Р. Майданика, Н. Мироненко, О. Орлюк, М. Потоцького, Р. Стефанчука, Є. Харитонова, О. Харитонової та ін., питання щодо використання офіційної символіки в торговельних марках зазвичай лишаються осторонь. Але ж рівень правового регулювання цього питання для країни має важливе значення, як політичне, так і економічне.

Метою цієї статті є дослідити підходи ВОІВ та її органів до охорони офіційних назв держав і перспективи врегулювання питання щодо їх внесення до позначень на рівні міжнародних стандартів.

ВОІВ є спеціалізованою установою ООН, статус якої впливає зі ст. 57 Статуту ООН, де вказано про «широку міжнародну відповідальність, міжурядовий характер, діяльність у соціально-економічній і гуманітарній галузях» [3, 305]. Своєю чергою, Постійний комітет із законодавства в області товарних знаків, промислових зразків та географічних зазначень (далі — ПКТЗ, Комітет) був створений у 1998 р. та відтоді покликаний слугувати форумом для обговорення проблем, полегшення координації та винесення загальних рекомендацій щодо прогресивного розвитку міжнародного права в галузі торговельних марок. Адже ще у 80-х рр. минулого століття були висловлені пропозиції переглянути Паризьку конвенцію, зокрема задля розширення ст. 6ter (щодо охорони назв держав) додатковим положенням, яке б дозволяло застосовувати формулювання: «так само, як й офіційні назви держав країн-членів Союзу». Необхідність внесення цих змін саме до Паризької конвенції зумовлене тим, що й досі цей документ лишається універсальною міжнародною угодою в галузі охорони промислової власності, «яка донині впливає на формування міжнародних в цілому та європейських зокрема стандартів у сфері промислової власності»

[4, 361]. Утім запропоновані вище пропозиції не отримали потрібної підтримки через відмову декількох країн-членів. Сталося це понад 40 сорок років тому, коли за зовсім інших міжнародних тенденцій розвитку ринку й економіки. Наразі ж розширення ринків і поглиблення зв'язків між країнами, зумовлені світовою глобалізацією, призводять до стрімкого розповсюдження товарів і послуг у світі. Значною мірою цьому сприяє розширення СОТ і регіональних об'єднань, серед яких для України найбільше значення має, звісно, ЄС з його системою стандартів, у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Зокрема, у ст. 3(2) Директиви Європейського Парламенту і Ради «Про зближення законодавств держав-членів відносно товарних знаків та знаків обслуговування» № 2008/95/ЄС перелік підстав відмови в реєстрації торговельних марок або визнання марки недійсною, зокрема, якщо марка містить «символи, емблеми, герби, інші, ніж передбачені статтею 6ter Паризької конвенції, та які становлять суспільний інтерес, якщо згоду на їх реєстрацію не було надано відповідним органом згідно із законодавством держави-члена» [5]. При цьому, з огляду на «факультативний характер» цього припису, як звертають увагу у фаховій літературі [6, 295], зрозуміло, що держави вільні щодо включення таких підстав до національного законодавства.

Питання щодо включення офіційних назв держав до позначень зазвичай можуть розглядатися на рівні національних законодавств. Однак сьогодні вже не викликає заперечень твердження, що це питання потребує вирішення на міжнародному рівні. Це підтверджують як підходи деяких країн до частини досліджуваної проблеми, так і аналіз діяльності ПКТЗ із цього питання.

Адже саме ПКТЗ на своїх 22-й (23–26.11.2009 р.) — 28-й (30.10. — 02.11.2017 р.) сесіях розглянув кілька

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

робочих документів, присвячених охороні назв країн від реєстрації та використання як товарних знаків (див. документи SCT/22/4, SCT/23/4, SCT/24/2, SCT/24/6, SCT/25/4, SCT/27/5, SCT/29/5, SCT/30/4, SCT/31/4, SCT/31/5, SCT/32/2 і SCT/34/2 Prov.2 та ін. [7]).

У 2009 р. на 21-й сесії ПКТЗ (м. Женева, 22–26.06.2009 р.) делегація Ямайки запропонувала відродити та переглянути пропозицію, висловлену ще у 80-х рр. Ямаїці на власному прикладі запропонували охороняти не лише офіційні назви держав, але й похідні від них, наприклад «Jamaica» = «Jah-meuka». І цей підхід цілком обґрунтований та заслуговує на підтримку. У своїх пропозиціях делегація Ямайки виходила з розуміння, що «підхід до цього питання має бути цілісним і враховувати всі політичні, соціально-економічні та правові наслідки, оскільки це питання має прямий вплив на стійкий розвиток і економічне виживання держав. Імплементация окресленої норми є досить важливою, адже очевидно, що в разі неспроможності охороняти назви країн є велика імовірність переходу їх до непатентованих або родових назв. Наслідками цього може бути не тільки приватне зловживання, але й унеможливлення країни охороняти свою інтелектуальну власність у цілому, особливо в третіх (інших) країнах». При цьому зрозуміло, що економіка маленьких країн прямо пов'язана з використанням назви країни. Відповідно, несанкціоноване її використання в усьому світі спричиняє значні втрати через не-

контрольований потік. Для великих країн такий негативний вплив не буде такий відчутний, але це не означає, що його немає.

Узявши до уваги пропозиції ямайської делегації, Комітет наказав Секретаріату підготувати проект опитування щодо охорони офіційних назв держав країн-членів Союзу. Опитування також мало охопити питання оманливості географічного зазначення. Таке опитування було підготовлене й уже на 22-й сесії запропоноване до розгляду. Після численних обговорень Комітет запропонував Секретаріату переглянути опитування та врахувати в ньому зауваження, надані країнами-членами Союзу. На 23-й сесії деякі делегати та представники країн-спостерігачів також надали свої пропозиції щодо опитування, у зв'язку з чим Комітет повернув його Секретаріату для підготовки остаточної версії та ознайомлення з нею всіх країн-членів з можливістю надати власні коментарі*.

На своїй 25-й сесії, що відбулася через рік, наприкінці I кварталу 2011 р. у Женеві, ПКТЗ розглянув проект довідкового документа, що базувався на відповідях на опитування 72 країн-членів. Наступного 2012 р. на 27-й сесії ПКТЗ уже традиційно повернувся до питання охорони назв держав і запропонував документ, у якому була зібрана інформація про випадки й тематичні дослідження щодо охорони назв держав, а також нові процедури національного брендінгу, надані 8 членами ПКТЗ.

* Було отримано такі результати. У 2/3 із 72 отриманих відповідей (61,1 % щодо товарів і 63,9 % щодо послуг) зазначено, що назва держави, зазвичай, не підлягає реєстрації як товарний знак. Половина респондентів (51,8 %) вказали на деякі винятки. Найбільш поширеним з них є дозвіл, виданий компетентним органом відповідної держави. Але в деяких відповідях зазначалося, що навіть за наявності такого дозволу треба звертати увагу на інші можливі підстави для відмови в реєстрації. Майже в усіх відповідях (95,9 % щодо товарів і 95,5 % щодо послуг) виключається можливість реєстрації назви держави в разі, коли використання такої назви може розглядатись як описове щодо місця походження товару та/чи послуги. Більше того, високий відсоток респондентів (80,5 %) наполягають на тому, щоб під час розгляду питання, чи буде включення до позначення назви держави підставою для відмови в реєстрації, брати до уваги потенційну можливість введення споживача в оману щодо походження товарів і/чи послуг. І практично повністю виключається можливість (98,5 % відповідей) реєстрації назв держав, якщо використання позначення може вводити в оману споживача щодо місця походження товару та/чи послуги. Переважна більшість (94,1 % респондентів) зазначає, що виключається можливість реєстрації, якщо позначення не має розрізняльної здатності. Крім того, опитування показало, що в деяких юрисдикціях (37,3 % щодо товарів і 31,8 % щодо послуг) виключається можливість реєстрації назв держав як торговельних марок з інших причин, не згаданих в опитуванні [7].

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

На 29-й сесії ПКТЗ попросив Секретаріат переглянути проект довідкового документа, взявши до уваги надані дослідження. А вже на 30-й сесії ПКТЗ постановив, що робота над питанням охорони назв держав буде продовжуватися, та запропонував усім делегаціям надати Секретаріату письмові пропозиції.

На 31-й сесії ПКТЗ (17–21.03.2014 р.) делегація Ямайки надала власний Проект спільної рекомендації щодо положень про охорону назв держав. Проект складався з 10 статей і містив, окрім визначень, також процедури та підстави, якими потрібно керуватись у вирішенні питання охороноспроможності позначення, до якого включено назву держави. Зокрема, п. VI ст. 1 Проекту було визначено, що термін «назва держави» охоплює офіційну назву, коротку назву, формальну назву, історичну назву чи вимовляння, міжнародний код, стандартне скорочення й прикметники, похідні від будь-якої з назв країн-членів. Статтею 6 Проекту передбачено підстави для відмови в реєстрації позначення, котре містить назву держави: «коли позначення розглядається як описове стосовно походження товарів і послуг, щодо яких подано заявку, навіть якщо воно складається «не тільки» з назви держави; коли використання назви держави може розглядатись як таке, що може ввести в оману, оманливе чи неправдиве стосовно походження товарів і/або послуг, навіть якщо позначення містить інші елементи, що точно вказують на походження продукції; у випадку порушення громадського порядку або моралі відповідно до визначень чинного законодавства країни-члена; дія іншого національного закону, який пропонує охорону *sui generis* або *per se* назв держав» [8]. З вищеперерахованого очевидно, що Проектом передбачається розширений погляд на питання охорони назв держав.

На 34-й сесії (16–18.11.2015 р.) ПКТЗ прийняв Переглянутий довідко-

вий документ з охорони назв країн від реєстрації та використання як товарних знаків (SCT/34/2 Prov.2) для його використання як довідкового документа, а також прийняв рішення про його публікацію Секретаріатом у серії документів WIPO/ STrad/INF/7.

Серед підсумкових висновків, викладених у *The Protection of Country Names Against Registration and Use as Trademarks* (23.11.2015 р.), стало визнання такого: «існує низка способів охорони назв країн на різних етапах до і після реєстрації товарного знака. Якщо національні закони передбачають підстави, які, незалежно від їх інтерпретації, можуть не допустити до реєстрації знаки, що становлять собою назви країн або містять такі назви, то ці підстави є доречними не тільки тоді, коли відповідне відомство оцінює заявку на реєстрацію *ex officio*. Звісно ж, що треті сторони також можуть скористатися щонайменше одним із описаних способів для того, щоб виходячи з відповідної підстави заявити, що знак, який складається з назви країни або містить таку назву, не повинен бути зареєстрований або не повинен був бути зареєстрованим» (п. 86). Фактично, до назв країн можна застосовувати загальні підстави для відмови в реєстрації знаків, у яких немає розпізнавальних характеристик, які мають описовий характер, суперечать громадському порядку, вводять в оману, обманюють або дають неправдиву інформацію. Також у документі підкреслювалося, що «норми та заходи охорони назв країн визначені не тільки в контексті реєстрації товарних знаків, але й у більш широкому сенсі у сферах торгівлі та комунікації. Використання назв країн як важливої частини ідентифікаторів національного брендингу наголошує на необхідності захищати такі назви від неправомірного використання та сприяти їх конструктивному застосуванню при реалізації стратегій національного брендингу на благо забезпечення більш широкої національної спільноти» (п. 88) [9].

В. Сенчук

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

У вищезгаданому Підсумковому документі на підставі аналізу національних законодавств було запропоновано узагальнені підходи щодо виключень реєстрації назв держав як товарних знаків.

Звісно, що реєстрація товарних знаків у державах заснована на формальній заявці, яка подається до національного або регіонального органу з реєстрації. Як і будь-яке інше позначення, заявлене для реєстрації як товарний знак, позначення, що складається з назви держави чи що містить його, розглядається компетентним органом з позиції формальних вимог і вимог по суті. Охоплення розгляду відомствами та, зокрема, характер можливих підстав для відмови в реєстрації, за якими відбувається розгляд або які можуть бути висунуті під час процедури заперечення, розрізняються залежно від чинного законодавства. При цьому запропоновано такі підстави.

(а) *Зазвичай, такий знак не підлягає реєстрації.* Цей підхід передбачає абсолютну заборону на реєстрацію товарного знака, що складаються з назв країн або містять їх, окрім випадків, коли заявник надає доказ отримання дозволу відповідних органів. У відповідних положеннях, зазвичай, забезпечується охорона назв країн незалежно від того, чи володіє реєстрований знак описовими властивостями та вводить він в оману громадськість. У деяких відповідях згаданого вказувалося, що навіть за наявності дозволу товарний знак має розглядатися з погляду інших підстав для відмови, передбачених у національному законодавстві, як, наприклад, відсутність розрізняльного характеру або невідповідність нормам державної політики чи моралі. Зазвичай, у національному законодавстві немає посилення на офіційний список назв країн і лише зрідка закон додатково обумовлює, чи поширюється охорона тільки на офіційні назви або на загальноприйняті назви держав і скорочені варіанти таких назв. Зазначений підхід з певною інтерпретацією застосо-

ується в Сербії, Албанії, Ірані, Омані, Бангладеші, Камбоджі. В Антигуа та Барбуді, Аргентині, Білорусі, Чилі, Китаї, Коста-Ріці, Еквадорі, Грузії, Україні в національних законодавствах підстава для відмови поширює поняття державної емблеми на назви країн і в деяких випадках — на короткі назви й аббревіатури таких назв.

(б) *Такий знак не підлягає реєстрації, якщо вважається, що він не має розпізнавального характеру.* Оскільки основна функція товарного знака — відрізнити товари або послуги одного підприємства від товарів або послуг іншого підприємства, відсутність розрізняльної здатності у товарному знаку не дозволяє йому здійснювати свою базову функцію, тож в реєстрації заявки зазвичай відмовляють. Логічно, що переважна більшість відповідей на опитування вказує на те, що виключається реєстрація назв держав як товарного знака, якщо вони не мають розпізнавального характеру.

(с) *Такий знак не підлягає реєстрації, якщо він вважається описовим.* Для отримання охорони товарний знак має носити розпізнавальний характер, а один з критеріїв такого характеру — це відсутність описових властивостей. До цієї підстави для відмови відомства вдаються під час розгляду, покликаного визначити, чи використовуються знаки, які пропонуються до реєстрації, для позначення характеристик товарів або послуг і, зокрема, місця їх походження. Як зазначає ПКТЗ, це найпоширеніша підстава для відмови, на основі якої розглядається питання про те, чи підлягають назви країн реєстрації як товарні знаки, позаяк суспільство зацікавлене в тому, щоб такі вказівки могли використовуватися будь-якими торговцями з метою надання інформації про товари чи послуги, які пропонуються або продаються. Саме тому в деяких юрисдикціях реєстрація та використання знаків, що складаються з географічних назв, заборонені в принципі (Венесуела), а в деяких використовується термінологія ст. 6-*quinquies* В.2 Паризької конвенції; від-

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

повідно, не допускаються до реєстрації як товарні знаки позначення, що можуть використовуватися в торгівлі для позначення географічного походження продуктів або послуг (Ямайка, Барбадос, Велика Британія, Болгарія, Іспанія, Норвегія, Німеччина, Словаччина, ЄС в цілому (ст. 7(1)(с) Регламенту (ЄС) № 207/2009 від 26.02.2009 р. про товарні знаки [10]).

(d) *Такий знак не підлягає реєстрації, якщо позначення вважається таким, що вводить в оману.* Товарні знаки, що складаються з назв країн або містять хімічні речовини, можуть не тільки мати описовий характер, але й вводити людей в оману щодо походження продуктів і послуг. Введення в оману щодо місця походження продуктів або послуг може призвести до відмови в реєстрації товарного знака, якщо в дійсності продукти або послуги ніяк не пов'язані з назвою країни. Водночас ПКТЗ звертає увагу на те, що «різниця між термінами «введення в оману», «обман» і «помилкова інформація» чітко не визначена, певною мірою ці терміни перетинаються, тому якийсь випадок можна класифікувати і як введення в оману, і як обман, і як неправдиву інформацію» [9].

Відповідно до законодавства деяких країн (Канада, Мексика, Болгарія, Бразилія) географічні назви та назви, а також, їхні скорочені варіанти не можуть бути зареєстровані як товарні знаки, якщо такі вказівки можуть ввести споживачів в оману або створювати змішування відносно продуктів чи спрчиняти услуг. При цьому формулювання положень національних законів, щодо введення в оману та ймовірності змішування завжди однаково. Як приклади наводяться положення ст. 7(1)(g) Регламенту Ради (ЄС) № 207/2009 від 26.02.2009 р. Україна та Польща повідомили, що їхні відомства використовують міжнародні стандарти ISO 3166 і стандарт ВОІВ ST.3 для визначення офіційних назв держав.

Крім того, в Директиві ЄС 2008/95 вказано, що товарні знаки не підлягають реєстрації, якщо вони «вводять в оману громадськість, зокрема, щодо сутності, якості або географічного походження товарів чи послуг» [5].

(e) *Такий знак не підлягає реєстрації, якщо позначення вважається неправильним.* Позначення, що описують або вказують на географічне походження, є помилковими або неправильними щодо продукту, який не походить з описуваного або зазначеного району. Відповіді зазначеного опитування показали, що в більш ніж $\frac{3}{4}$ усіх випадків (77,3 % щодо товарів і 76,6 % щодо послуг) неможлива реєстрація назв держав як товарних знаків, якщо вони можуть вважатися неправильними щодо походженням продуктів і/чи послуг, щодо яких потрібна реєстрація товарних знаків.

(f) *Такий знак не підлягає реєстрації з інших причин.* Назва держави може бути виключена з реєстрації, зокрема, з таких причин: заявлений товарний знак значною мірою є ідентичним або схожим з раніше зареєстрованим товарним знаком; існує ймовірність змішування з наявними позначеннями; мова йде про звичну назву, використовувану в процесі торгівлі; є ознаки несумлінності; назва держави є родовим терміном; назва держави увійшла в повсякденне використання в сучасній мові або в чесній і укоріненій торговій практиці; або якщо раніше зареєстрований товарний знак, який також складається з назви держави, набуває розпізнавального характеру шляхом використання.

Значна увага в Переглянутому довідковому документі відводилася й процедурним питанням, пов'язаним із заявками, що складаються з назв держав або містять їх. Водночас наявність цього документа також не завершилася прийняттям кінцевої позиції ВОІВ.

Вже на 38-ій сесії (30.10. – 02.11.2017 р.) ПКТЗ розглянув питання щодо охорони назв країн від реєстрації та використання як товарних знаків:

процедури, підходи й можливі області збігу позицій через призму аналізу коментарів членів ПКТЗ [11]. Проведений аналіз коментарів держав-членів ПКТЗ дозволив виявити можливі збіги по шести позиціях.

1. *Можливий збіг позицій щодо поняття «назва країни».* Принаймні, для цілей експертизи знаків, якщо інше не передбачено чинним законодавством, поняття «назва країни» може охоплювати: офіційну або офіційно визнану назву держави, усталену назву, переклад чи транслітерацію цієї назви, коротку назву держави, а також назву, котру використовують у скороченій формі та як прикметник.

2. *Можливий збіг позицій стосовно відмови в реєстрації, якщо знак вважається описовим.* Бодай для цілей експертизи не допускається реєстрація товарних знаків, як складаються винятково з назви країни, якщо ця назва є описовою щодо місця походження товарів або послуг.

3. *Можливий збіг позицій щодо відмови в реєстрації, якщо знак вважається таким, що вводить в оману, обманює чи є хибним.* Принаймні, для цілей експертизи не допускається реєстрація товарних знаків, як складаються з назви країни чи містять таку назву, якщо через використання цієї назви знак в цілому вводить в оману, обманює чи надає неправдиву інформацію про місце походження товарів або послуг.

4. *Можливий збіг позицій щодо взяття до уваги інших елементів знака.* Принаймні, для цілей експертизи, якщо інше не передбачено чинним законодавством, не допускається реєстрація товарних знаків, до складу яких, крім інших елементів, належить назва країни, якщо через використання цієї назви знак в цілому не має розпізнавальної здатності, вводить в оману, обманює чи дає неправдиву інформацію про місце походження товарів або послуг.

5. *Можливий збіг щодо процедури визнання реєстрації недійсною.* Підстави

для відмови, зазначені в позиціях 2, 3 і 4, застосовуються як підстави для визнання зареєстрованих знаків недійсними, а також як підстави для заперечення, якщо цей механізм передбачений у застосовуваному праві.

6. *Можливий збіг щодо використання як знака.* Зацікавлені сторони повинні мати доступ до відповідних правових засобів для запобігання використанню назв країн, якщо таке використання вводить громадськість в оману щодо, наприклад, характеру, якостей або географічного місця походження товарів чи послуг, а також для накладення арешту на товари, що містять неправдиві вказівки про їхнє походження.

До підготовки пропонований редакції даного аналізу було залучено коментарі та приклади з національного законодавства й національної практики таких держав-членів ПКТЗ, як Аргентина, Білорусь, Канада, Колумбія, Коста-Рика, Фінляндія, Франція, Грузія, Німеччина, Греція, Ісландія, Ірландія, Перу, Філіппіни, Польща, Португалія, Сінгапур, Південна Африка, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Таджикистан, Україна, США, Узбекистан, Австрія, Бенін, Бразилія, Бурунді, Конго, Хорватія, Італія, Казахстан, Лесото, Литва, Нідерланди, Норвегія, Російська Федерація, Таїланд й Великобританії. Також відомості були надані Африканською організацією інтелектуальної власності (АОІС) й такими спостерігачами: Асоціацією по товарних знаках Європейських співтовариств (ЕСТА), Японською асоціацією патентних повірених (ЖПАА) і організацією MARQUES — Європейською асоціацією власників товарних знаків.

Наразі питання перебуває у фазі подальшого обговорення.

Підсумовуючи, зазначимо, що питання охорони назв держав є дуже актуальним й у ВОІВ триває активна робота у відповідному напрямі. Держави, особливо невеликі, визнають фактор впливу стану охорони назв держави та включення їх до позначень товарів і послуг на національну економіку. Попри три-

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

валу роботу, що проводиться на рівні ПКТЗ, на рівні міжнародних підходів, зокрема через внесення змін до Паризької конвенції про охорону промислової власності, допоки не можуть досягнуто згоди. Триває робота щодо пошуку шляхів збігу позицій національних законодавств задля вироблення уніфікованих підходів до врегулювання питання, що є предметом цього дослідження. Україна долучається до обговорення цього питання та бере активну участь в обговореннях і опитуваннях, пов'язаних з пошуком спільних позицій щодо охорони назв держав. При цьому механізм охорони назв держав має бути закріплений на

рівні міжнародних стандартів і реалізований у національних законодавствах держав-членів ВОІВ. Крім того, за умови прийняття відповідних положень на рівні ВОІВ, відповідних змін мають зазнати як Паризька конвенція про охорону промислової власності, так і європейські акти, передусім Директива Європейської Ради 2008/95. Відповідних змін може зазнати й національне законодавство України, що, на наш погляд, має розглядатись як суто позитивний фактор. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. *Паризька конвенція з охорони промислової власності від 20.03.1883 р.* URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123 *Paryz'ka konventsiya z okhorony promyslovoyi vlasnosti vid 20.03.1883 r.* URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
2. *Report of the Director General to the 2017 WIPO Assemblies.* URL: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1050_2017.pdf.
3. Черкес М. Ю. *Міжнародне право: підручник.* К.: Правова єдність, 2009. 392 с. Cherkes M. Yu. *Mizhnarodne pravo: pidruchnyk.* K.: Pravova yednist', 2009. 392 s.
4. *Основи інтелектуальної власності: навч. посіб.* / О. П. Орлюк (кер. авт. кол.), А. О. Кодинець, Ю. В. Носік та ін.; за ред. О. П. Орлюк. К.: Інтерсервіс, 2016. 382 с. *Osnovy intelektual'noyi vlasnosti: navch. posib.* / O. P. Orlyuk (ker. avt. kol.), A. O. Kodynets', Yu. V. Nosik ta in.; za red. O. P. Orlyuk. K.: Interservis, 2016. 382 s.
5. *Directive No. 2008/95/EC of the European Parliament and the Council of 22 October 2008 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (codified version).* URL: http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=162895.
6. *Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади: монографія / за наук. ред. О. П. Орлюк ; кол. авторів. К.: Лазурит-Поліграф, 2010. 464 с. Pravove zabezpechennya sfery intelektual'noyi vlasnosti v Ukraini v konteksti Yevropeys'koyi intehratsiyi: kontseptual'ni zasady: monohrafiya / za nauk. red. O. P. Orlyuk ; kol. avtoriv. K.: Lazuryt-Polihraf, 2010. 464 s.*
7. *Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications (SCT).* URL: <http://www.wipo.int/policy/en/sct/index.html>.
8. *Proposal by the Delegation of Jamaica. SCT/31/4. JANUARY 21, 2014. Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications. Thirty-First Session Geneva, March 17 to 21, 2014.* URL: http://www.wipo.int/edocs/mdocs/sct/en/sct_31/sct_31_4.pdf.
9. *Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications: the protection of country names against registration and use as trademarks.* wipo/strad/INF/7. NOVEMBER 23, 2015.

В. Сенчук

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

- URL: http://www.wipo.int/export/sites/www/sct/en/meetings/pdf/wipo_strad_inf_7.pdf.
10. Council regulation (EC) No 207/2009 of 26 February 2009 on the Community trade mark (codified version). URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:078:0001:0042:en:PDF>.
11. Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications. Thirty-Eight Session Geneva, October 30 to November 2, 2017. Protection of country names against registration and use as trademarks: practices, approaches and possible areas of convergence – analysis of the comments by members. http://www.wipo.int/edocs/mdocs/sct/en/sct_38/sct_38_www_380656.pdf.

Надійшла до редакції 10.12.2017 р.

Сенчук В. Подходы ВОИС в части охраны официальных названий государств и внесения их в обозначения. В статье освещаются правовые основы охраны официальных названий государств и внесения их в обозначения с позиций национального законодательства, международных стандартов и подходов ВОИС. Исследуется деятельность Постоянного комитета по законодательству в области товарных знаков, промышленных образцов и географических указаний в части рассмотрения данного вопроса и выработки общих подходов касаясь охраны названий государств и включения их в обозначения. Поддерживается идея о том, что механизм охраны названий государств должен быть закреплен на уровне международных стандартов и реализован в национальных законодательствах государств-членов ВОИС.

Ключевые слова: ВОИС, охрана названий государств, обозначения, торговый знак

Senchuk V. WIPO Approaches to Protect Official Names of States and to Include them in Designations. The article focuses on the legal framework for the protection of official names of states and their inclusion in the designations from the positions of national legislation, international standards and approaches of WIPO. It is emphasized that the states, especially small ones, recognize the factor of influence of the state of protecting the names of the state and their inclusion in the designations of goods and services to the national economy. The work of the Standing Committee on Legislation in the Field of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications is being studied in the consideration of this issue and the development of common approaches for the protection of the names of states and their inclusion in the designations. It is stated that at the moment work is under way to find ways of coinciding positions of national legislation in the part of developing unified approaches to regulating the issue of protecting the names of states and including them in the signs. Ukraine joins the discussion of this issue and actively participates in discussions and polls related to the search for common positions on the protection of the names of states. It has been argued that the mechanism for protecting the names of states should be fixed at the level of international standards and implemented in the national legislation of the WIPO member states. Subject to the adoption of relevant provisions at WIPO level, relevant changes should be made to both the Paris Convention for the Protection of Industrial Property and European instruments, in particular

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

the European Council Directive 2008/95. Appropriate changes may also apply to the national legislation of Ukraine in this part, which should be considered as a purely positive factor.

Keywords: WIPO, protection of names of states, notation, trademark

Редакція приймає рукописи статей, що раніше не друкувалися, на електронних носіях, набраних у програмі MS Word, обсягом до 12 сторінок (шрифт — Times New Roman, розмір — 14, інтервал — 1,5). Статті повинні відповідати вимогам ДАК України щодо наукових робіт, обов'язково мати рецензію й анотації російською та англійською мовами (з перекладом трьома мовами прізвища й імені автора і назви статті). Прохання до авторів: разом з матеріалами надсилати свою фотографію. Ілюстративний матеріал має бути у форматі .tif або .jpg, розміром 300 dpi.

До статей дописувачів, які не мають наукового ступеня, обов'язково мають додаватися: рецензія доктора наук відповідного фаху, витяг з протоколу засідання кафедри про рекомендацію статті до друку, засвідчені належним чином.

Стаття має містити такі відомості (з нового абзацу через один рядок):

1) з лівого краю аркуша одним рядком — прізвище та повне ім'я автора (авторів) українською мовою; науковий ступінь, вчене звання чи інша інформація, що стосується наукової діяльності автора (-ів); назва установи, організації, де працює автор (автори); 2) з лівого краю аркуша вгорі — УДК; 3) посередині наступного рядка — назва статті; 4) з нового абзацу українською мовою анотація (3–4 речення); 5) з нового абзацу ключові слова (до 6 слів або словосполучень) українською мовою; 6) текст статті; 7) список літератури наводять згідно з ДСТУ 8302:2015, оформлюють як прикінцеві примітки, тобто у [ ], відповідно до вимог до наукових праць. Усі цитати автор зобов'язаний звірити з першоджерелами. Список літератури наводять у порядку згадування в роботі (не потрібно робити текстових посилань у написаному, лише цифри у квадратних дужках (наприклад, [12, 43])); 8) після статті з нового абзацу — анотації: російською — прізвище та повне ім'я автора (авторів), назва статті, текст анотації (3–4 речення), ключові слова (до 6 слів або словосполучень); англійською — прізвище та повне ім'я автора (авторів), назва статті, текст розширеної анотації (1–1,5 сторінки А4, 3000–5000 знаків), ключові слова (до 6 слів або словосполучень); якщо стаття написана іншою мовою (польською, іспанською тощо) — прізвище та повне ім'я автора (авторів), назва статті, текст анотації мовою статті (3–4 речення), ключові слова (до 6 слів або словосполучень); 10) інформація про автора (авторів).

У файлі статті на наступному аркуші подають відомості про автора (співавторів).

Редакція лишає за собою право на редагування та скорочення рукописів. За достовірність інформації та статистичних даних, які містяться в рукописах, відповідальність несе автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Редакція також лишає за собою право повертати матеріали авторам для виправлення виявлених помилок і доопрацювання, скорочувати та редагувати надані тексти. Статті, подані з порушенням вказаних вимог, не публікуються. Листування з дописувачами не ведеться. Автор, який подав матеріали до друку, вважається таким, що погоджується на подальше безоплатне їх розміщення на сайті НДІ інтелектуальної власності та Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Відтворення матеріалів журналу або їхніх частин будь-якими засобами чи в будь-якій формі, зокрема і в Інтернеті, забороняється без письмового дозволу редакції журналу. Особисті немайнові права є невідчужуваними та належать авторам статей. Майнові права інших авторів належать цим авторам.

Більш детальна інформація на сайті — www.inprojournal.org